

پازار ایرتسی — ۱ حزیران ۱۳۴۱

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده

اورخان بك خاننده

ایکنجی قات

ساحب و مدیری

محمد مسیح

ملی محسوسه

ایکنجی سنه — نومرو ۳۸

آرینه شرائطی :

سنه لکی ۲۵۰

آلتی آیلغی ۱۲۵

فوق العاده نسخہ لری

ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰

غروشدور .

بجموعه عامه هیئتتجه

طبعی تقسیم ایدلمین

آثار اعاده ایدلمز .

هر آیک برنجی داوره بشجی کونلری هیقار، علمی، ادبی، اقتصادی، فنی رسمی مجموعه در

تحلیل و تنقید:

شکيب بک روميات درمري

۱۳۲۴ دن سوکرا کتاب عالمزده طائيفيش اولانلر آراسته
شکيب بک الک مهم موقلردن بري اشغال ايدر . بر غسوندن
مالم اولان «کولم» حفته کی اثری ، بر غسون وويليم جه پيس
قوفرا فيلرینک مکمل ترجمه لری ، بوايکی فيلسوف حفته کی
يازلری بر جوق مجموعه لده ملکتمزی علاقه دار ایدن مختلف
مسئلهلر حفته ايجه بر فکر فلسفی محصولی اولارق نشر ايله ديکی
يازلری شکيب بک ممتاز شخصیتی هرکسه طائيفه يدر .
فقط غريبيدکه بو يايزلردن هيچ بريسي دارالفنون روحيات
مدرسک اورت مکتبر ايچون يايزديني درس کتابي قدر مطوعات
ستونلری اشغال ايله دي . بوسوک اثر متنبيله پاپلان «غاوغاهلر
دها کتاب تماماً باسليادن باشلادی ، هفته ده ، آيد برکونده لک
ويا هاققالي غرته لده دوام ايئدی . هنوز يايشمش کوزوکن
بر محاذلری تازه لکم دوغر ويدر ؟ ديه نلده با حجازی علولن دیرن
طرف کيرلک روحتک بنده اولمادي جوايی ويرم .

شکيب بک کتابی طرف کيرلکدن عاری اولارق ، بر فلسفه
درس کتابک شرافتی حاز اولوب اولمادي ني آراشد يراق
تديق اتملی . بويه بر درس کتابک جامع اولماسی لازم کن
وصفلر هانکيليرد ؟ شکيب بک کتابنده بونلر وارميدر ؟
ايسته بوايکی سؤالک جوايی ويرمک چاليشالی يز .

فکر حياتي فقير اولان ملکتمزده درس کتابندن بحث
اولونديمی ، اولاً خاطره شو سؤال کير : ترجمه می اولسون
تألیفی ؛ ايکی شقن هر بری علمنه سويلنه جک سوزلر وار .
ترجه کتابلر ، نه قدر اولسه ، بزه يابنجی قاليور . مترجم
اصلی به اعتنا ايک ، ياخود تورک قارلرک آکايه جی طرزه
يازمق کي ايکی اولدن بري انتخاب ايچون حيرته قاليور .
يا «سنگ ترجمه کده معنائوق» اعتراضه ياخوده باسندکي کله بوس
ايدي يا ؟ «سؤاله معروض بولونيور . اسلوب مسئله سی بر طرف ،
درس کتابلرينک عينا ترجمه سنده ديگر جوق مهم محدودلر وار :
دوغرودن دوغروب تورک لک علاقه دار اولمادق لری مسئله لک
بی ثمايه تفصيلاتی احتوا ایدن درس کتابلردن نه فائده واردر ؟
بالخاصه تاريخ و فلسفه دسرایيچون کتاب حاضر لايانلر بوشکلاته
معروضدولر . غریک قرون وسطاسته معادل شرق قرون
وسطانی ، غریک سقولاستیکه مقابل شرق مدرسه علوم

وار . غریب کتابلری ترجمه ايله قاعته ايلسه ک بزه اوزاق و يابنجی
اولانک سطحی علمنه مالک اولارق بزه ياقين ، نوعاً «بز» ديمک
اولانک جاهلی قلاجيز .

اوحالده تأليف ايدلم ! فقط بر شرطه : تأليف حقیقی بر
«تأليف» اولمالی . غریب علمی ايله شرق عالمی بر اشد يرملی .
ايمدی بونی يابيله جک قاج کشمير وار ؟ غریبی ييلنلر مرق شرق
ييلمز ، شرقه واقف اولانلر غریبه بيکانه . واقعا هر ايکی طرفه
عالم ييلکی ساحلری آراسته شايان تقدير برهمنه علملری
ديگر عالم قدر اوزاق آرووسنده بولانلر يوق دکل . فقط
يکلمه سی کوچ بر مشکلات وار : علمک محتواسندن زياده صورتی ،
قالی ، اصولی دکيشد يرمک لازم . بوندن دولایي تحصیله شرق
اصولی ايله باشلاش اولان «علمامز» بر جازمستی بولوبده غریب
علمی ايله برابر غریب قافاسی «جنسه يه يورلر» - تحصیل غریب
نفوذی آلتنده اولانلر ايسه شرق کندیته مخصوص برقيعتی
اولدینی تقدير ايله مک موفق اولدق لری زمان چوجوقلقلارنده
عربيه و مجمع جني اوکرده ممش اولدق لرينه متأسفدرلر .

اوحالده باشق لرينک يابمديني شکيب بکدن ايسته مک حقه ز
دکلدر . اونک واونسکه برابر عینی وضعيته بولان بزرگ اندن
کلن شی شرق ايله غریب آره سنده علممزه نظراً موقت اولسه
بيله ، ممکن اولدینی قدرکنش و ايشله ک ، ممکن اولدینی قدر محکم
کوپرلر قورمقدن . فقط بوغير تمز تقدير اولومالی ، بوقسه بزدن
براز دها کنج اولقی سعادتنه مالک اولوب هنوز اونک قيمتی
بيلمه ين واوندن استفاده ايدمه ييلرک يابديني کي مناسيز هجوملر
ايچون وسيله اتخاذ ايدلملير . شکيب بک عربجه بيامز ، عرب
فيلسوفلری اصل متلنلردن اوقوباماز . فقط بوکا رغماً مکتبلر
ايچون يازدینی بر درس کتابک بعض قسملری اقباس ايله ديکی
برفرانسز مؤلفی ارسطودن ، افلاطون ، قانندن بحث ايدرسه ،
شکيب بک بواسملرک باينه فارابی و ابن سينا يی ايجابنده علاوه
ايله مک حقدیر . نه ديورم ؟ وظيفه سيدير . مکتبه بو درس
اوقوباق چوجوقلدر بوتون بو مناقشدرک ، بو هم اضطراب
و هم انتراح و ريحي فکر تعميقلرينک ايجنده ياشاديغز محيطه
يابنجی بر قاج غریلک اثری اولمادي ني ، برکنج ايله لينک بومسئله لری
تديق ايدرکن کندی عالنده ياشادي ني حسی و يرمک الک مهم
ونليفه سيدير . «شکيب بک عمر نه دلاثری و قومادي ني بوفيلسوفلردن
بحث ايدرکن کندی عالم کوسترمک ايسته م ، کولوئج بر صلفده
بولونش » ديمک قانندن بحث اولونماسی طبيعی بولوب فارابی
اسمی آقيری سايق عظيم بر حتمز لده بولونمقدن .

شکیب بک مریاتی تسلیم ایدم: هر یازینسنده اولدینی کی
بودرس کتابنده طاتی اسلوبنک جریانه کندهیزی ترک ایدنجه
نخیل برعالمه، عجیب اسملی آلمان، فرانسر وانکایزلدن مرکب
برخیطه طاشینمش اولمایوروز، فلسفه دوشونجه برنک بزده بابانچی
بر حیاتک فاندمنر محصولی اولدینی طنته قایلمایوروز. شکیب بک
پکاعلا بزده فلسفه نکه موضوعی زیم کندی حیاتنر کندی ووجنر،
فیلسوف اولمق دیمک «بزده بابانچی قالماق» دیمک اولدینی حسن
ایتدیرمکه جالبشور. فقط تماماً موفق اولدینی تأمین ایدم. احتمال
بابانچی اسملرک انجیق ال مشهورلرینک ذکر یله کتفا اولونسهیدی
مثلا روستان کی اوچونجی درجهده محررلرک اسملری بیوده
یره تصریح اولو مقندن اجتناب ایدیلسهیدی، بعضی پرلده ایلاک
حملهده هضمی ممکن اولامیه حق درجهده فضله معلومات ویریلسهیدی
اثرنم آرزومه دها اوینون اولوردی.

شکیب بک اثرنده فضله اسم خاص وار. بونلرک چوینی
علمشمول شهرتی اولان آدماره عائد دکلدر. بزده جاری اولان
فنا تدریس اصولنه نظراً لیسهلر بو اسملری ازر برله مکله مجبور
ایدیلر جکدر، حتی چوینی یالکتر بو اسملری ازر برله مکله صنف
کجه جکدر. سوکیلی مسلکدشم بوجو چوقاره نه قدر زحمت
ویردیکنی دوشونویورمی؛ دیگر بر نقطه یده قید ایلهمکه مجبورم:
کتابک اینته شرق حیاتنک ونورک اسملرینک ایجاب ایتدیکجه
قاریشدریش اولانسدن متولدمنویمتی بر آز اول سوله مشدم.
شیمیدی بوتما بک افراطی کورمش اولدیمی کال اسفاه علاوه
ایدیم. شکیب بک بعضی معاصر تورک لک اسملرین ذکر
ایدیور. بونلردن شهرت قزانمش واولمش اولانلر ایچون
دیبه جکمز یوقدر. مثلاً ضیا کولک آلپ اسمنه حرمت ایدهرز،
شخصیتک اوصاف میزه سندن بحث ایدیش اولانسی فائده لی
بولورز. فقط دوغمتیک قافا نمودجی اولارک کوستریان ضیا
کولک آلپ یاننده تنقیدی قافا نمودجی اولارک الوم یاشامقده
اولان لاعلی التبعین بر معلک اسمنک لیسهلره اوکره تلمه سی
نهرجهیه قدر دوغوردر؛ شکیب بک همیزدن ایی تقدیر ایدرکه
اونو توملامسی ایچون هیچ بر سب اولمایان بر شخصک اسمنی
بلله تمک مکتب جوجو قلیرینه بیوده وقت قایب ایتدیرمکدر.

کتابک محتویانه کلنجه، بونلک ایی معبلردن تدارک
ایدیش اولدینی محققدر. شکیب بک استادانه برطرزده مختلف
فلسفه معلملرینک، عصریمزک لک طامش فیلسوفلرینک فکرلرینی
طوبلایارق اعتقاد شایان و قیمتلی برهربر وجوده کنیرمکدر.

بوچی

کیمکه ائم عباسی صبرنده کردی بریر
کندی صبریلردن یوق یاقین آشناسی.
اوز وطنی غربتدر، دشانی اولدی هریر
برکون دوشمن آلدنن عنت دهن عصابی.

سومدی، بوسومکدن دها مدمش بریرلا
نه صاریشین بریرده، نه قوراله مبتلا،
نهیشل بریانیشک نخیلی، نه آلا...
نه بر آرزوسی قالدی، نهده برمه قاسی.

کوکندنه شرحه شرحه یارا اولدی هرامل
جان اوچی آکسده زمان ده تیان بوسیل
نه ذکر آتی بره، نه آچار کوکساره آل
نه منصب اهله وار برکوجوک اغناسی..

مکی سعب

مؤلفک بعضی اصلاحلرده تردد ایلهدیکی کورولویور. مثلاً
instinct بعضاً سوق طبیعی بعضاً انسیاق اولویور. Spontané
کله سی کاه «کندیلکندن ظاهری اولان»، کاه «طوبی» ایه افاده
ایدیلور. طوبی کله سی مع التأسف دیگر بعضی متفکرلر میزده
قولانیور. حالوکه هم چیرکین هم ده یا کاشدر. بکا قالیسه
spontané کله سنک irréflechi معناسنه کلدیکی هریرده
«بلاتأمل» دیمک دها مناسبدیر. اساساً روحیات درس لرنده ده
اکثریا بومعنا قصد ایدلکده در.

کتابک ترتیبنده، فکرلرک تسلسلنده ده شکیب بک موفقیتی
کورولویور. ژانیه وی آهل رده تعقیب ایلهمش دیمک قولایدیر.
فقط شکیب بک کی لازم کلن پرده ژانیه تعقیب ایلهمک، سوکرا
مناسب آنده سربستینی اکتساب ایدوب مثلاً غوبلوکی طامش
برمنطقچینک فکرلرینی، یاخود برغسون وویلهم جهمسک مطالعاتی
سردایمک و بونی یابارکن افراطه دوشمه مک ایچون انسان
موضوعنه تماماً حاکم اولمایدیرکه مؤلفک بواقادارینی انکار ایتکده
جائز دکلدر.

خلاصه سردایدیلن بوتون اعتراضلره و غماشکیب بک اثرینی
معارفزه قیلتی بر هدیه عد ایدیور و مؤلفنی بوندن دولانی
صمیمیتله تبریک ایلایوروم.

شمس عزت